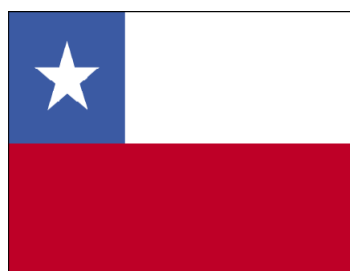

CHILE

I. AZ ORSZÁG TÁRSADALMI-GAZDASÁGI HELYZETE

1. Általános információk

Hivatalos megnevezés	Chilei Köztársaság
Államforma	köztársaság
Főváros	Santiago de Chile
Terület	756 950 km ²
Népesség	16 601 707 (2009. július)
Nemzetiségi megoszlás	fehér 95%, indián és egyéb 5%
Vallási megoszlás	római katolikus 70%, evangélikus 15%, jehovista 1%, egyéb 14%
Hivatalos nyelv	spanyol
Klíma	északon sivatagi, középen mediterrán, délen antarktisi, máshol mérsékelt
Államfő	Sebastian Pinera Echenique
Miniszterelnök	Sebastian Pinera Echenique
Hivatalos pénznem	CLP (chilei peso)
Jelentősebb városok	Valparaíso, Talcahuano, Concepción, Punta Arenas

2. Főbb gazdasági mutatók, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

Chile főbb gazdasági mutatói, 2007-09

		2007	2008	2009
GDP (folyó áron)	Mrd USD	240,3	248	244,3
GDP változás (reál)	%	4,7	3,2	-1,5
Egy főre jutó GDP (PPS)	USD/fő	14 700	15 100	14 700
Infláció (fogyasztói árindex)	%	6,5	8,7	1,7
Munkanélküliségi ráta	%	7,0	7,8	10,0
Költségvetés egyenlege	GDP %-a	8,0	6,9	-2,7
Államadósság (év végi)	GDP %-a	3,6	5,2	9
Folyó fizetési mérleg egyenlege	GDP %-a	4,4	-2,0	-0,0
Árfolyam (éves átlag)	CLP/USD	526,25	509,02	569,37

Forrás: CIA The World Factbook, ECLAC

Chile Latin-Amerika egyik legnyitottabb, a világgazdasághoz legintenzívebben integrálódott gazdasága. Területe, lakossága, gazdasági, külkereskedelmi teljesítménye 4-5 százaléka a teljes latin-amerikai értéknek. Az ország gazdasága három szektor teljesítményétől függ: a rézbányászatétól, a halászatétól és az erdőgazdaságétól. Mindhárom ágazatban igen magas a külföldi tőke szerepe és teljesítményük szempontjából létfontosságú a világgazdasági árak alakulása. (Chile a világ legnagyobb réztermelője, a világ réztermelésének mintegy 40 százalékát adja, a rézipar mintegy 15 százalékkal járul hozzá a GDP előállításához. A kitermelt réz 90 százalékát exportálja). A makrogazdaság egyensúlya hat pilléren nyugszik: a határozott és kiszámítható gazdaságpolitikán; a szilárd pénzügyi rendszeren; a belföldi beruházások és a megtakarítások magas arányán; a dinamikus fejlődő külgazdaságon; a külföldi tőkebefektetéseken, valamint a szabadkereskedelmi megállapodásokból adódó lehetőségek kihasználásán.

A gazdasági világválság hatására 2009-ben GDP az előző évhez képest 1,5%-kal csökkent, melynek fő oka a kivitel visszaesése és a rézárak világgazdasági árának csökkenése volt. Az ipar kibocsátása 3%-kal csökkent. Az államadósság a GDP 9%-át tette ki, nemzetközi tartalékai 25,4 Mrd USD-t, külső adósága 60,9 Mrd USD-t ért el. Az anticiklikus költségvetési politika keretében létrehoztak egy költségvetési kiadási tervet, ami számos támogatási programot tartalmaz, többek között munkahelyteremtést, állami beruházásokat, valamint hiteltámogatást kis- és középvállalatok részére 4 Mrd USD értékben, ami a GDP 2,8%-át teszi ki.

A főbb iparágak: réz és egyéb ásványok kitermelése, élelmiszer, hal feldolgozás, kohászat, acélipar, fakitermelés, közlekedési eszközök, cementgyártás, textilipar. A GDP megoszlása az egyes szektorokban: szolgáltatások 44,7%, mezőgazdaság 4,8%, ipar 50,5%.

2010-ben a GDP növekedés elérheti a 4,5%-ot, az export termékek iránti kereslet növekedésének, valamint a belső kereslet élénkülésének köszönhetően.

Chile tagja a WTO-nak, részese a térség 12 országát tömörítő Latin-amerikai Integrációs Szövetségnek (ALADI), az APEC-nek és 1996 óta társult tagja a Mercosur vámuniójának (alapító tagok: Argentína, Brazília, Paraguay, Uruguay).

Chile az EU-val 2002-ben társulási megállapodást kötött, amely magában foglalja az áruk és szolgáltatások szabad kereskedelmét, a beruházások kölcsönös ösztönzését, valamint állat- és növény-egészségügyi egyezményeket.

2010. január 11-én, Santiagóban aláírásra került az OECD csatlakozási megállapodás. Chile hivatalosan is az OECD tagjává válik, amint saját parlamentje azt jóváhagyta és a szükséges eljárások lezajlottak. Szabadkereskedelmi megállapodása van Mexikóval, Kanadával, Peruvál, Kolumbiával, Panamával, Kínával, Szingapúrral, Indiával, Új-Zélanddal és az USA-val.

3. Külkereskedelmi tendenciák, külkereskedelmi statisztika, főbb partnerek, főbb termékek

Chile külkereskedelmi forgalma, 2006-09

		2006	2007	2008	2009
Áruforgalmi egyenleg	Mrd USD	22,7	23,6	8,8	14,0
Export	Mrd USD	58,6	67,6	66,4	53,7
Import	Mrd USD	35,9	44,0	57,6	39,7
Szolgáltatások egyenlege	Mrd USD	-0,6	-1,0	-0,7	-1,0
Export	Mrd USD	7,8	8,9	10,7	8,5
Import	Mrd USD	8,4	9,9	11,4	9,5

Forrás: ECLAC, Chilei Központi Bank

A chilei gazdaság nyitottsága eléri a GDP 50%-át. Chile kivitelének több mint kétharmadát a rézérc, egyéb fémek és ásványi anyagok-, faárúk-, hal- és halliszt-, gyümölcsök, és a bor teszi ki. Az évszak-eltolódás miatt Chile különösen nagy szerepet játszik Észak-Amerika és Európa friss gyümölcscsel való ellátásában.

Chilében nagyszabású kereskedelemfejlesztési programot hirdettek meg: új export-célországok feltárása (Ausztrália, Vietnám, Törökország, Japán Kína, Korea) - kereskedelemfejlesztési akciók és a chilei tőkebefektetési lehetőségek feltárása külföldön.

Chile legnagyobb felvevő piacai: Kína (14,1%), Egyesült Államok (11,3%), Japán (10,4%), Brazília (5,9%), Dél-Korea (5,7%) és Hollandia (5,2%). Főbb export termékei: réz, gyümölcs, haltermékek, papír és cellulóz, vegyi anyagok, bor. Főbb import termékei: kőolaj és származékai, vegyi anyagok, elektromos és hírközlési berendezések, ipari gépek, gépjárművek, földgáz. Chile főképp az alábbi országokból importál: USA (19,1%), Kína (11,9%), Brazília (9,2%), Argentína (8,8%), Dél-Korea (5,5%), Japán (4,6%).

4. Tőkeáramlás alakulása és a főbb partnerek

Chile közvetlen tőkebefektetés importja és exportja, 2007-09

		2007	2008	2009
Külföldi közvetlen tőkebefektetés-import	Mrd USD	12,5	16,8	6,7
Külföldi közvetlen tőkebefektetések állománya	Mrd USD	99,4	100,9	121,6
Tőkekifektetés más országba	Mrd USD	3,0	6,9	6,4
Tőkekifektetés állománya	Mrd USD	32,7	31,7	41,2

Forrás: CIA The World Factbook, OECD, ECLAC, Chilei Központi Bank

A működőtőke-állomány Chilében 121 Mrd USD volt 2009 végén. 2009-ben chilei részről külföldön beruházott teljes összeg 41 Mrd USD volt.

Az ország külső mérlegeinek kedvező alakulása fenntartotta az ország befektetési besorolást, amely elősegítette az FDI rohamos beáramlását, illetve lehetővé tette a chilei befektetések folytatását a környező országokban.

1974 és 2008 között az FDI 24,2%-a származott az USA-ból, 20,8%-a Spanyolországból, 18,5%-a Kanadából, 8,3%-a az Egyesült Királyságból, 4,5%-a Ausztráliából, és 3,2%-a Japánból. Ugyanebben az időszakban a külföldi működőtőke import a következő főbb ágazatokba áramlott be: bányászat (36,5%), elektromos áram, gáz, víz szolgáltatás (20,5%), pénzügyi szolgáltatások (9,9%), távközlés (9,8%), vegyipar (4,2%), élelmiszeripar (3,3%).

Az 1990-2008 közötti időszakban a chilei részről külföldön beruházott teljes összeg 40,5 Mrd USD volt. Az első 15-ben két európai ország szerepel: Franciaország (0,9%) és Spanyolország (0,4%). A pénzügyi válság hatására 2008-ban chilei cégek közvetlenül összesen 2,8 Mrd USD értékben ruháztak be külföldön, ami 37 százalékkal alacsonyabb a megelőző évinél. A fontosabb célországok sorrendje: Peru (26%), Kolumbia (18%), Argentína (17%). A tevékenységi körök: nagy-és kiskereskedelem (39%), ipari termelés (19%), építés-szerelés (9%), bányászat (9%). A beruházások 53 százaléka a már létező kapacitások és üzleti tevékenységek bővítését szolgálta.

II. MAGYARORSZÁG ÉS CHILE BILATERÁLIS KAPCSOLATAI (KÜLKERESKEDELEM ÉS TŐKEÁRAMLÁS)

A magyar-chilei külkereskedelem áruszerkezete (millió USD)

	KIVITEL		BEHOZATAL		EGYENLEG	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Összesen	14 792	15 440	2 273	3 829	12 519	11 611
Élelmiszer, ital, dohány	903	646	1 455	1 532	-552	-886
Nyersanyagok	11	27	116	2 100	-105	-2 073
Energiahordozók	41	11	-	-	41	11
Feldolgozott termékek	5 531	5 342	619	126	4 912	5 216
Gépek, gépi berendezések	8 306	9 414	83	71	8 223	9 343

Értékváltozás és a forgalom megoszlása 2009-ben (%)

	INDEX (2008=100)		MEGOSZLÁS	
	KIVITEL	BEHOZATAL	KIVITEL	BEHOZATAL
Összesen	104,4	168,5	100,0	100,0
Élelmiszer, ital, dohány	71,5	105,3	4,2	40,0
Nyersanyagok	245,5	1 810,3	0,2	54,8
Energiahordozók	-	-	0,1	0,0
Feldolgozott termékek	96,6	20,4	34,6	3,3
Gépek, gépi berendezések	113,3	85,5	61,0	1,9

Forrás: KSH

Magyarország kereskedelmi partnerországai rangsorában 2009-ben Chile az export szempontjából a 82. helyen, import szempontjából pedig a 71. helyen állt. Chile nem tartozik a magyar külgazdaság fontosabb partnerei közé, ami a nagy földrajzi távolságnak és a kölcsönös ismerethiánynak tudható be. Latin-Amerikában a negyedik exportpiacunk Chile. Külkereskedelmi forgalmunk egyenlege évek óta aktívumot mutat.

2009-ben az előző évhez viszonyítva exportunk (15,4 millió USD) 4 százalékkal nőtt, a legnagyobb növekedés a nyersanyagok (2,5-szeres növekedés) és a gépek és szállítóeszközök vonalán (4 százalék) következett be. 2009-ben az előző évhez viszonyítva importunk (3,8 millió USD) 68 százalékkal nőtt.

Főbb exporttermékeink: gépek és szállítóeszközök, irodagépek, híradástechnikai berendezések, villamos gépek, izzólámpák, gyógyszeralapanyagok, gyomirtók és egyéb vegyi anyagok, félvezetők, műanyagok. A magyar import közel fele fagyasztott hal, további mintegy 40%-a a friss gyümölcs (szőlő, alma, őszibarack), fagyasztott gyümölcs (málna, szeder, ribizli, egres), tea, italok, zöldségfélék, illóolajok. 2009-ben a feldolgozott termékek árucsoportban történt a legnagyobb visszaesés.

Magyarország és Chile 1987-ben beruházás-védelmi megállapodást kötött.

Kétoldalú közvetlen tőkebefektetések, 2006-08 (M EUR)

	2006	2007	2008
Chile közvetlen tőkebefektetés-exportja Magyarországra	-	-	0,8
Chile közvetlen tőkebefektetés-állománya Magyarországon	-	-	-
Magyarország tőkebefektetése Chilébe	-	-	0,7
Magyarország tőkebefektetés-állománya Chilében	-	-	-

Forrás: MNB

Magyar befektetésekről Chilében nincs a táblázatban szereplő adatokon túl további információnk. Ismereteink szerint Magyarországon 14 chilei tőkerészesedéssel rendelkező cég tevékenykedik, ezek túlnyomó része kisebb kereskedelmi és szolgáltató vállalat.